

біохімії, професійних медичних дисциплін. Вони забезпечують глибокий зв'язок хімічної і медичної освіти, перенесення знань загальної хімії у вирішення професійно-практичних завдань і покликані задовольнити освітньо-професійні потреби студентів, зацікавлених у вивченні, розширенні й поглибленні деяких важливих для медичної освіти хімічних питань.

Важливе місце на практичних заняттях, крім експерименту, ми надаємо проведенню бесіди, успіх якої багато в чому залежить від характеру запитань. Вони мають бути короткими, чіткими, змістовними, сформульованими так, щоб активізувати думку студента. Не слід ставити подвійні запитання, що підкажуть, або запитання, які нашоують на вгадування відповіді. Намагаємося не формулювати альтернативних запитань, які потребують однозначних відповідей типу «так» чи «ні».

Перевагами бесіди вважаємо те, що вона активізує роботу всіх студентів; дозволяє використовувати їхній досвід, знання, спостереження; розвиває увагу, мову, пам'ять, мислення; є засобом діагностики рівня знань.

У лабораторних роботах з окремих розділів фізичної та колоїдної хімії (електрохімія, хімія поверхневих явищ, колоїдні розчини, розчини високомолекулярних сполук) широко застосовуємо вимірювальну апаратуру, навички роботи з якою і розуміння принципів дії вкрай необхідні майбутнім лікарям.

Знання і навички, які студенти засвоюють у процесі виконання практичних робіт, необхідні для вивчення нормальної й патологічної фізіології людини, біохімії, професійних медичних дисциплін. Вони забезпечують глибокий зв'язок хімічної й медичної освіти, перенесення знань із медичної хімії у вирішення професійно-практичних завдань і покликані задовольнити освітньо-професійні потреби студентів, зацікавлених у вивченні, розширенні та поглибленні деяких важливих для медичної освіти питань загальної хімії.

Список використаної літератури

1. Артюхина А. И. Интерактивные методы обучения в медицинском вузе: учебное пособие / Артюхина А. И., Чумаков В. И. – Волгоград: Изд-во ВолГМУ, 2012. – 155 с.
2. Межпредметная интеграция курса общей химии в медицинском вузе / Литвинова Т.Н., Выскупова Н.К., Овчинникова С.А. [и др.] // Фундаментальные исследования. – 2004. – № 3. – С. 73-75.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ І ОНЛАЙН-ВПРАВ У ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Ілясова Ю. С.

Вінницький медичний коледж імені акад. Д. К. Заболотного

Охарактеризовано використання ментальних карт і онлайн-вправ Web-сервісу «LearningApps» у процесі вивчення фахових дисциплін психіатричного профілю. Зроблено висновок про те, що ці інноваційні інтернет-технології мають стати основними інструментами модернізації медичної освіти й економічного зростання нашого суспільства.

Ключові слова: майбутні молодші медичні спеціалісти; ментальні карти; сервіс «LearningApps».

The article shows the use of mental maps and online exercises of the Web-service "LearningApps" in the process of studying specialized disciplines of the psychiatric profile. It is concluded that these innovative Internet technologies are the main tools for modernizing medical education and economic growth of our society.

Keywords: future junior medical specialists, mental maps, service «LearningApps».

В умовах стрімкого інноваційного розвитку загострилася проблема підготовки майбутніх фахівців, особливо медичної галузі. Нині розвиток сучасної освіти не встигає за прогресуючими із кожним днем світовими інноваціями в науці та практиці. Суть проблеми полягає в тому, що з кожним днем обсяг нової інформації збільшується, постійно з'являються нові погляди і теорії, тому традиційне вивчення новітніх підходів і технологій у рамках аудиторних занять уже не може забезпечити ефективної трансформації здобутих знань, умінь і навичок студентів-медиків під час навчання для реалізації їх у майбутній професійній діяльності.

У сучасному інформаційному суспільстві майбутнім медикам не тільки потрібно мати достатній запас знань із фундаментальних та клінічних дисциплін, а і бути творчими та креативними, здатними швидко адаптуватися в різних життєвих ситуаціях, самостійно здобувати необхідні знання, уміло їх застосовувати в практичній діяльності й оптимально будувати своє майбутнє в інформаційному просторі. Усе це вимагає впровадження нових педагогічних технологій. Особливу увагу на цьому етапі реформування медичної освіти науковці приділяють ІКТ.

На державному рівні питання впровадження ІКТ у освіту відображено в документі 344/2013 «Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки», який акцентує увагу на «інтеграцію професійної освіти в європейську, розширення інтелектуальних зв'язків; стабілізацію, реформування та розвиток професійної освіти шляхом упровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій підготовки фахівців» [3, с. 3-4]. Отже, дотримуючись змісту вказаного документа, викладачам різних навчальних дисциплін украї необхідно впроваджувати ІКТ у освітній процес, зокрема в медичну освіту, та навчити студентів-медиків використовувати ці інновації в майбутній професійній діяльності.

З нашої точки зору, цікаво було проаналізувати одну з ІКТ, зокрема технологію використання ментальних карт. Теоретичні засади технології ментальних карт уперше заклали англійський психолог Тоні Б'юзен. У науковій літературі також застосовують інші варіанти терміна «ментальні карти»: «карти знань», «карти пам'яті», «інтелект-карти», «карти свідомості», «карти розуму», «майндмепінг» та ін. Олійник Т. зазначає, що «інтелект-карти (від англ. Mind maps) – це спосіб зображення процесу мислення за допомогою схем, зазвичай у вигляді дерева, на якому зображені ідеї, поняття, завдання або ключові слова, що пов'язані гілками, які відходять від центрального

об'єкта карти» [5, с. 65].

Машкіна В. розкриває сутність методики ментальних карт і зазначає, що «виділяється основне поняття, від якого далі відгалужуються задачі, ідеї, окремі думки та кроки, які необхідні для реалізації конкретного проекту чи задумки. Далі, так само, як і основна, усі більш дрібні гілки можуть ділитись ще на декілька гілок-підпунктів» [2, с. 63]. З цього випливає, на думку вченої, що ментальна карта відображає асоціативні зв'язки в мозку її творця.

У нашому дослідженні ми розглядаємо використання ментальних карт у онлайн-сервісі «Mindomo». Як зазначає Т. Радомська, «Mindomo – програма, яка надає можливість створювати і редагувати ментальні карти, а також ділитися ними з друзями і колегами» [6, с. 96]. На думку вченої, «перевагами Mindomo є: підтримка більшості оперативних систем і браузерів; підтримка декількох мов; можливість імпорту ментальних карт у інших форматах» [6, с. 96]. На думку Н. Кононець, використання ментальних карт сервісу «Mindomo» «дозволяє розвивати творчі здібності студентів, генерувати ідеї, покращити запам'ятовування» [1, с. 439]. Вчена повідомляє, що «якість та ефективність ментальних карт можна покращувати за допомогою кольору, графіки, символів і аббревіатур, а також за допомогою додавання карті тривимірної глибини, що дозволяє підвищити цікавість, привабливість, оригінальність і їхню ефективність» [1, с. 439].

Аналіз представлених вище підходів у контексті дослідження методики використання ментальних карт у освітньому процесі дав нам змогу продемонструвати власний досвід упровадження цієї інновації в процесі вивчення фахових дисциплін психіатричного профілю в медичних коледжах.

Розглянемо ментальну карту як складову дисциплінарного блога з навчальної дисципліни «Психіатрія та наркологія». Вона містить структурно-схематичний зміст навчальної дисципліни «Психіатрія та наркологія» для студентів спеціалізації «Лікувальна справа» й охоплює 5 тем курсу. До кожної теми розроблено комплекс ігрових вправ онлайн-сервісу «LearningApps» (електронна адреса: <https://www.mindomo.com/ru/mindmap/mind-map-721e23288a334e569623c6aa03f0816d>). У кожному з них є завдання на з'єднання правильно підібраних пар «Знайти пару». Студентам пропонується переглянути відео чи прослухати аудіосюжет, а потім з'єднати його з відповідним психопатологічним симптомом. Правильно підібрані пари зникають з екрана, неправильно з'єднані пари залишаються на ньому. Вправа не закінчиться, доки студент не виправить усі помилки і всі пари не зникнуть з екрана (рис.1).

Рис. 1. Приклад інтерактивної вправи

Ще одним варіантом запропонованих завдань може бути розв'язування кросворда з відповідної теми вищезгаданої навчальної дисципліни. Студентам необхідно відповісти на задані запитання і знайти правильну відповідь, яка зашифрована в кросворді, та виділити її. Якщо відповідь виділено правильно, то комп'ютер самостійно заповнює пропуски зеленим кольором у правій частині екрана. Вправа закінчується тільки після заповнення всіх порожніх чарунок (рис. 2).

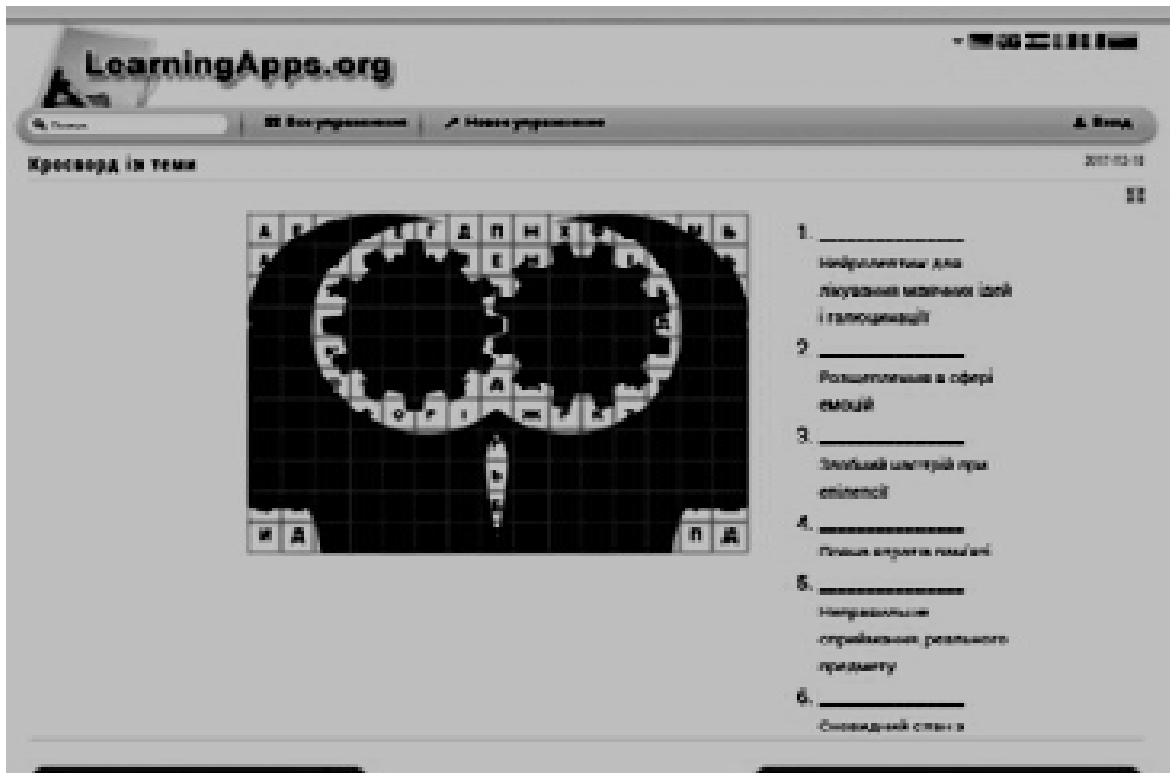

Рис. 2. Приклад інтерактивної вправи

Наступними із запропонованих завдань у ментальній карті є вправи на визначення класифікації психіатричних нозологій. Студентам необхідно правильно розставити кожний психопатологічний симптом у відповідну чарунку. На останньому етапі виконання вправи червоним кольором позначаються неправильні відповіді, а студент не зможе закінчити завдання доти, доки не виправить усі помилки (рис. 3).

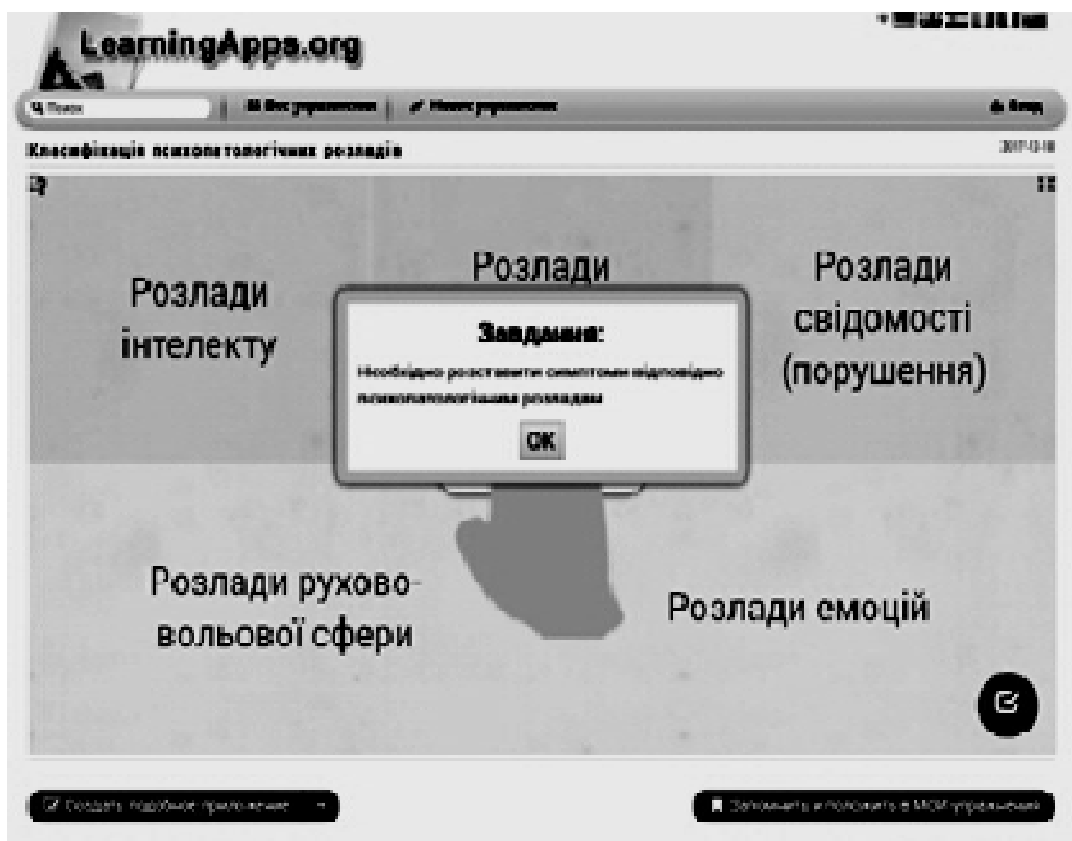

Рис. 3. Приклад інтерактивної вправи

Ще один із варіантів інтерактивних вправ, які містить ментальна карта, – це виконання в правильній послідовності основних етапів алгоритмів практичних навичок. Студент має заповнити пропуски. На екрані висвітлюються кілька варіантів відповідей, серед яких тільки одна правильна. Наприкінці виконання вправи студенти проводять рефлексію, і червоним кольором позначаються неправильні відповіді. Студент не зможе закінчити завдання, доки не виправить усі помилки (рис. 4).

Рис. 4. Приклад інтерактивної вправи

Демонструючи власний педагогічний досвід застосування вказаних інноваційних технологій під час вивчення дисципліни «Психіатрія та наркологія», ми мали за мету ознайомити освітян із нашим доробком, а також рекомендувати використання цієї методики для вивчення інших клінічних дисциплін у медичних закладах освіти.

Ми вважаємо, що сучасні інноваційні інтернет-технології мають стати продуктивним інструментом модернізації сучасної освіти, проте тільки комбіноване використання новітніх і традиційних технологій допоможе підняти вітчизняну медицину на високий світовий рівень, а також сприятиме економічному зростанню нашого суспільства.

Список використаної літератури

1. Кононець Н. В. Место учебника при ресурсно-ориентированном обучении студентов в аграрном колледже / Н. В. Кононець // Категория «социального» в современной педагогике и психологии. – 2014. – Апр 2. – С. 439.
2. Машкіна В. В. Використання ментальних карт як інноваційних засобів викладання географії / В. В. Машкіна // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. – 2012. – № 16. – С. 72-76.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки : від 25 червня 2013 року №344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
4. Олійник Т. А. Застосування технології картування мислення (майндмепінгу) на уроках хімії старшої профільної школи / Т. А. Олійник // Таврійський вісник освіти. – 2015. – № 2 (1). – С. 63-69.
5. Радомська Т. О. Візуалізація навчальної інформації з використанням ментальних карт / Т. О. Радомська // Звітна наукова конференція НАПН України. – 2017. – Бер. 17. – С. 93-96.